Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 2 czerwca 2016 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Swobodny przepływ kapitału — Artykuł 63 TFUE — Opodatkowanie dochodów funduszy emerytalnych — Odmienne traktowanie funduszy emerytalnych będących rezydentami i funduszy emerytalnych niebędących rezydentami — Ryczałtowe opodatkowanie funduszy emerytalnych na podstawie fikcyjnego dochodu — Pobranie podatku u źródła od dochodów z dywidend otrzymanych przez fundusze emerytalne niebędące rezydentami — Porównywalność

W sprawie C-252/14

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Högsta förvaltningsdomstolen (naczelny sąd administracyjny, Szwecja) postanowieniem z dnia 20 maja 2014 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 23 maja 2014 r., w postępowaniu:

Pensioenfonds Metaal en Techniek

przeciwko

Skatteverket,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, wiceprezes Trybunału, pełniący obowiązki prezesa pierwszej izby, F. Biltgen, E. Levits (sprawozdawca), M. Berger i S. Rodin, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 21 maja 2015 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Pensioenfonds Metaal en Techniek przez F. Boulogne'a oraz G. Anderssona, advokat,

— w imieniu rządu szwedzkiego przez A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, K. Sparrman, L. Swedenborga, E. Karlssona oraz F. Sjövalla, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego oraz K. Petersen, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: szwedzki.

— w imieniu Komisji Europejskiej przez J. Enegrena, W. Roelsa oraz C. Tufvesson, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 10 września 2015 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 63 TFUE.

2 Wniosek ów został złożony w ramach sporu pomiędzy Pensioenfonds Metaal en Techniek (zwanym dalej „PMT"), funduszem emerytalnym z siedzibą w Niderlandach, a Skatteverket (organem podatkowym) w przedmiocie podatku od dywidend zapłaconego przez ten fundusz w Szwecji za lata 2002–2006.

Szwedzkie ramy prawne

Uregulowanie dotyczące funduszy emerytalnych

3 Paragraf 9 lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m. [ustawy (1967:531) o ochronie zobowiązań emerytalnych i innych kwestiach, zwanej dalej „ustawą o ochronie zobowiązań emerytalnych"] definiuje fundusze emerytalne jako fundusze utworzone przez pracodawców wyłącznie w celu zagwarantowania wykonania zobowiązań emerytalnych wobec pracowników i ich spadkobierców.

4 Zgodnie z § 12 wspomnianej ustawy fundusze emerytalne objęte są wyraźnym zakazem zobowiązywania się do wypłacania świadczeń emerytalnych i nie dokonują także wypłat emerytur. Zadaniem funduszu emerytalnego jest wyłącznie zarządzanie kapitałem, który pracodawca mu przekazał, i zagwarantowanie, że zobowiązania emerytalne tego ostatniego będą mogły zostać wykonane.

5 Zobowiązania funduszów emerytalnych gwarantujące spełnienie zobowiązań emerytalnych pracodawcy są zobowiązaniami długoterminowymi. Na mocy § 10a ustawy o ochronie zobowiązań emerytalnych aktywa funduszu emerytalnego powinny zostać zainwestowane w sposób pozwalający na prawidłowe rozłożenie ryzyk w celu jak najlepszego i ostrożnego zarządzania interesami tych, którzy są zależni od instytucji. Fundusze emerytalne powinny przestrzegać zaleceń dotyczących inwestowania zgodnych z wymogami przewidzianymi przez przepisy i ogólne wytyczne Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om placeringsriktlinjer och konsekvensanalys för institut som driver tjänstepensionsverksamhet, FFF 2011:16 (państwowej inspekcji instytucji finansowych dotyczącej zaleceń inwestycyjnych i analizy wpływu instytucji prowadzących działalności w zakresie pracowniczych programów emerytalnych).

6 Fundusze emerytalne stanowią część wybranych przez Królestwo Szwecji sposobów tworzenia i zabezpieczenia systemu emerytalnego. W celu zagwarantowania wypełniania zobowiązań emerytalnych można także nabyć ubezpieczenia na życie lub utworzyć rezerwy w księgach rachunkowych i powiązać je z zabezpieczeniem kredytu bądź gwarancją gminy lub państwa.

Opodatkowanie funduszy emerytalnych będących rezydentami

7 Osoby prawne podlegające nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Szwecji są zobowiązane do zapłaty podatku dochodowego na mocy inkomstskattelagen (1999:1229) [ustawy (1999:1229) o podatku dochodowym, zwanej dalej „ustawą o podatku dochodowym"], który dotyczy w szczególności zysków kapitałowych, dywidend oraz odsetek.

8 Niemniej na mocy § 2 ust. 2 akapit pierwszy pkt 3, znajdującego się w rozdziale 7 ustawy o podatku dochodowym, fundusze emerytalne są całkowicie zwolnione z przewidzianego tam obowiązku podatkowego. Wspomniana ustawa odsyła w tym względzie do przepisów dotyczących podatku od dochodów kapitałowych znajdujących się w lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel [ustawie (1990:661) o podatku od dochodów uzyskiwanych przez emerytalne fundusze inwestycyjne, zwanej dalej „ustawą o podatku od dochodów uzyskiwanych przez emerytalne fundusze inwestycyjne"].

9 Zgodnie z § 2 ustawy o podatku od dochodów uzyskiwanych przez emerytalne fundusze inwestycyjne szwedzkie fundusze emerytalne i zakłady ubezpieczeń na życie muszą uiszczać podatek od dochodu kapitałowego, który stanowi podatek zryczałtowany mający na celu opodatkowanie bieżących dochodów osiąganych z oszczędności emerytalnych, a na mocy §§ 3–8 rzeczonej ustawy podstawa tego podatku jest obliczana dwuetapowo.

10 W pierwszej kolejności należy obliczyć podstawę kapitałową, na którą składa się wartość aktywów funduszu emerytalnego z początku roku pomniejszona o wartość zobowiązań z tego okresu. Zdaniem rządu szwedzkiego fundusze emerytalne – na mocy § 11 ust. 4 ustawy o ochronie zobowiązań emerytalnych – mogą zawrzeć umowę pożyczki jedynie w celu zaspokojenia swoich tymczasowych potrzeb w zakresie płynności, i to tylko pod warunkiem, że kwota pożyczki jest wyraźnie niska w stosunku do rozmiaru zakładu świadczeń emerytalnych.

11 W drugiej kolejności zryczałtowany dochód uzyskiwany z tego kapitału, czyli podstawę opodatkowania, ustala się, mnożąc podstawę kapitałową przez średnie oprocentowanie obligacji skarbowych z roku poprzedzającego dany rok podatkowy. Zgodnie z § 9 ustawy o podatku od dochodów uzyskiwanych przez emerytalne fundusze inwestycyjne podatek od dochodów kapitałowych nakładany jest w wysokości 15% tak obliczonej podstawy.

12 Ów podatek od dochodów kapitałowych nakłada się na szwedzkie fundusze emerytalne i zakłady ubezpieczeń na życie, a także na zagraniczne zakłady ubezpieczeń na życie i zakłady działające w zakresie pracowniczych programów emerytalnych, które posiadają stały zakład w Szwecji, oraz, według sądu odsyłającego, podatek ten ma celu objęcie wszystkich form oszczędności emerytalnych jednolitym zryczałtowanym podatkiem. Mechanizm ten stosuje się zarówno do opodatkowania dochodów z indywidualnych oszczędności emerytalnych, jak i do polis ubezpieczeniowych z funduszem emerytalnym, polis posagowych, a także z innego kapitału emerytalnego.

Opodatkowanie funduszy emerytalnych niebędących rezydentami

13 Na mocy §§ 1 i 4 kupongskattelagen (1970:624) [ustawy (1970:624) o podatku od dywidend, zwanej dalej „ustawą o podatku od dywidend"] dywidendy otrzymywane przez zagraniczne osoby prawne z tytułu akcji w szwedzkich spółkach akcyjnych lub udziałów w szwedzkich funduszach inwestycyjnych opodatkowane są w Szwecji podatkiem pobieranym u źródła.

14 Zgodnie z § 5 wspomnianej ustawy podatek od dywidend wynosi 30% wartości wypłaconych dywidend. Na mocy umowy podatkowej zawartej pomiędzy Królestwem Szwecji a Królestwem Niderlandów stawka podatku od dywidend wypłaconych między tymi dwoma państwami członkowskimi nie powinna jednak przekraczać 15% wartości brutto tych dywidend.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

15 W latach 2002–2006 PMT otrzymywało od szwedzkich spółek akcyjnych dywidendy, od których został pobrany podatek u źródła w wysokości 15%, odpowiadający łącznej kwocie 20 957 836 koron szwedzkich (SEK) (około 2 262 861 EUR).

16 W grudniu 2007 r. PMT wystąpiło do szwedzkiego organu podatkowego z wnioskiem o zwrot pobranego podatku od dywidend ze względu na to, że pobieranie tego podatku narusza zasady Unii w zakresie swobodnego przepływu kapitału. PMT podniosło, że powinno być traktowane jako fundusz podlegający opodatkowaniu zgodnie z ustawą o podatku od dochodów uzyskiwanych przez emerytalne fundusze inwestycyjne i w związku z tym podlegać bardziej korzystnemu opodatkowaniu. Uważa ono, że różnica w opodatkowaniu będąca rezultatem zastosowania ustawy o podatku od dochodów uzyskiwanych przez emerytalne fundusze inwestycyjne i ustawy o podatku od dywidend nie znajduje uzasadnienia.

17 Szwedzki organ podatkowy oddalił wniosek PMT. W konsekwencji PMT złożyło do Länsrätten i Dalarnas län (rejonowego sądu administracyjnego w Dalarnie, Szwecja) skargę, która również została oddalona.

18 W wyniku apelacji wniesionej przez PMT Kammarrätten i Sundsvall (apelacyjny sąd administracyjny w Sundsvall, Szwecja) orzekł, że po pierwsze, nie zostało wykazane, iż PMT zostało opodatkowane w sposób mniej korzystny niż równoważne szwedzkie fundusze emerytalne, i po drugie, nie ustalono także, że różne systemy opodatkowania mają charakter dyskryminujący.

19 PMT wniosło skargę kasacyjną do Högsta förvaltningsdomstolen (naczelnego sądu administracyjnego, Szwecja), podnosząc, że systematyka uregulowania krajowego w zakresie opodatkowania funduszy emerytalnych jest dyskryminująca. Podatek od dochodów kapitałowych nie zastępuje jedynie podatku od dywidend, lecz także podatek od zysku z tytułu zbycia i podatek od odsetek, a wysokość podatku od dywidend wypłaconych na rzecz szwedzkich funduszy emerytalnych jest znacząco niższa od wysokości formalnie pobranego podatku od dochodów kapitałowych. Ze względu na to, że zagraniczne fundusze emerytalne podlegają opodatkowaniu brutto w postaci podatku od dywidend bezpośrednio pobieranego w chwili wypłaty dywidend, nie mogą one skorzystać także z wyrównania w czasie osiąganego dzięki zastosowaniu metody ryczałtowej.

20 Ponadto obliczanie podatku od dochodów kapitałowych mającego zastosowanie do funduszy emerytalnych będących rezydentami pozwala na odliczenie zobowiązań finansowych, podczas gdy brak jest takiej możliwości w przypadku podatku u źródła, któremu podlegają fundusze emerytalne będące akcjonariuszami i niebędące rezydentami.

21 Wreszcie, podczas gdy pobranie u źródła podatku następuje w chwili wypłaty dywidend, podatek od dochodów kapitałowych jest obliczany i pobierany w roku następującym po wypłacie dywidend, co stawia fundusze emerytalne niebędące rezydentami w niekorzystnej sytuacji w zakresie płynności finansowej.

22 Szwedzki organ podatkowy uważa, że krajowy system podatkowy przewiduje dwa odmienne sposoby opodatkowania i nie wprowadza dyskryminacji. Rzeczywiste opodatkowanie dywidend wypłaconych na rzecz funduszy emerytalnych będących rezydentami odpowiada opodatkowaniu podatkiem u źródła pobranym na mocy umów podatkowych dotyczących dywidend wypłacanych funduszom emerytalnym niebędącym rezydentami. Ponadto system stosowany wobec funduszy emerytalnych niebędących rezydentami może być bardziej korzystny, po pierwsze, wskutek zmiany w zakresie zysku z obligacji skarbowych, i po drugie, z tego powodu, że opodatkowanie następuje tylko w razie rzeczywistej wypłaty dywidend, podczas gdy fundusze emerytalne będące rezydentami co roku uiszczają podatek od dochodów kapitałowych. Koszty, o które fundusz emerytalny będący rezydentem może ewentualnie pomniejszyć podstawę opodatkowania z racji uwzględnienia ich zobowiązań przy obliczaniu podstawy

kapitałowej, nie odnoszą się do otrzymanych dywidend i nie istnieje żadne zobowiązanie bezpośrednio związane z dywidendami z kapitału zainwestowanego w Szwecji. Fundusze emerytalne będące rezydentami płacą podatek dochodowy z góry w postaci miesięcznych zaliczek na podatek i nie korzystają w związku z tym z żadnych korzyści w zakresie płynności finansowej.

23 Sąd odsyłający potwierdza, że system podatkowy mający zastosowanie do funduszy emerytalnych zależy od tego, czy fundusze te są rezydentami na terytorium państwa, i że nominalna stawka podatku rozpatrywana w sprawie przed tym sądem wynosi 15% zarówno dla podatku od dochodów kapitałowych, jak i dla podatku od dywidend.

24 Sąd ten wyjaśnia również, że podatek od dochodów kapitałowych opiera się na fikcyjnym dochodzie, co oznacza, że pod względem metody obliczania podstawy opodatkowania dla podatku od dochodów kapitałowych opodatkowanie może być bardziej korzystne w niektórych latach dla akcjonariuszy (udziałowców) będących rezydentami, podczas gdy w innych latach wynik opodatkowania tych akcjonariuszy (udziałowców) może być z kolei mniej korzystny w stosunku do wyniku opodatkowania akcjonariuszy (udziałowców) niebędących rezydentami. Sąd ten zauważa, że podatek od dochodów kapitałowych jest pobierany corocznie bez względu na to, czy dywidendy zostały wypłacone. Ponadto sąd odsyłający wskazuje, iż podniesiono przed nim, że systematyka uregulowania krajowego w zakresie opodatkowania funduszy emerytalnych jest dyskryminująca, zwłaszcza ze względu na to, że zmniejszenie podstawy opodatkowania o straty finansowe jest możliwe przy obliczaniu podstawy podatku od dochodów kapitałowych oraz że moment pobrania podatku może prowadzić do niekorzystnej sytuacji dla płynności finansowej funduszy emerytalnych niebędących rezydentami.

25 W tych okolicznościach Högsta förvaltningsdomstolen (naczelny sąd administracyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 63 TFUE stoi na przeszkodzie uregulowaniom krajowym, zgodnie z którymi dywidenda wypłacana przez spółkę będącą rezydentem na rzecz akcjonariusza (udziałowca) niebędącego rezydentem podlega opodatkowaniu u źródła, podczas gdy dywidendy takie – wypłacane akcjonariuszom (udziałowcom) będącym rezydentami – podlegają opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem obliczanym na podstawie fikcyjnego dochodu, które w założeniu ostatecznie ma odpowiadać normalnemu opodatkowaniu całości dochodów kapitałowych tego akcjonariusza (udziałowca)?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

26 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, na mocy którego dywidendy wypłacane przez spółkę będącą rezydentem podlegają opodatkowaniu u źródła w chwili, gdy dywidendy te zostają wypłacone na rzecz funduszu emerytalnego niebędącego rezydentem, a gdy dywidendy te zostają wypłacone na rzecz funduszu emerytalnego będącego rezydentem, podlegają one opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem obliczanym na podstawie fikcyjnego dochodu, które w założeniu ostatecznie ma odpowiadać opodatkowaniu całości dochodów kapitałowych zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

27 Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że do środków zakazanych przez art. 63 ust. 1 TFUE zaliczają się, jako ograniczenia w przepływie kapitału, środki mogące zniechęcać osoby niebędące rezydentami do dokonywania inwestycji w danym państwie członkowskim lub mogące zniechęcać osoby będące rezydentami w tym państwie członkowskim do dokonywania inwestycji w innych państwach (zob. w szczególności wyroki: z dnia 8 listopada 2012 r., Komisja/Finlandia, C-342/10, EU:C:2012:688, pkt 28; z dnia 22 listopada 2012 r., Komisja/Niemcy, C-600/10, niepublikowany, EU:C:2012:737, pkt 14)

28 Dokładniej rzecz ujmując, niekorzystne traktowanie przez dane państwo członkowskie dywidend wypłacanych funduszom emerytalnym niebędącym rezydentami w stosunku do traktowania zastrzeżonego dla dywidend wypłacanych funduszom emerytalnym będącym rezydentami może zniechęcać spółki z siedzibą w państwie członkowskim innym niż to pierwsze państwo członkowskie do inwestowania w tym pierwszym państwie członkowskim, a w konsekwencji stanowi ograniczenie w swobodnym przepływie kapitału, zakazane, co do zasady, przez art. 63 TFUE (zob. wyroki: z dnia 8 listopada 2012 r., Komisja/Finlandia, C-342/10, EU:C:2012:688, pkt 33; z dnia 22 listopada 2012 r., Komisja/Niemcy, C-600/10, niepublikowany, EU:C:2012:737, pkt 15).

29 Zgodnie z uregulowaniem rozpatrywanym w postępowaniu głównym fundusze emerytalne podlegają, w odniesieniu do dywidend, które są im wypłacane, dwóm odmiennym systemom opodatkowania, których zastosowanie zależy od tego, czy dany fundusz jest rezydentem w państwie członkowskim spółki wypłacającej dywidendy, czy też takim rezydentem nie jest.

30 Z postanowienia odsyłającego wynika bowiem, że jedynie dywidendy wypłacane funduszom emerytalnym niebędącym rezydentami przez szwedzką spółkę podlegają opodatkowaniu podatkiem u źródła w wysokości 30% wartości brutto dywidend, przy czym stawka ta może zostać obniżona na mocy umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. Jak wskazuje sąd odsyłający, zgodnie z umową zawartą pomiędzy Królestwem Szwecji a Królestwem Niderlandów dywidendy otrzymane przez PMT podlegają podatkowi u źródła o stawce 15%.

31 Natomiast dywidendy wypłacane funduszom emerytalnym będącym rezydentami nie podlegają opodatkowaniu takim podatkiem u źródła, lecz podatkiem od dochodów kapitałowych, którego podstawę opodatkowania oblicza się dwuetapowo. W pierwszej kolejności należy ustalić wartość wszystkich aktywów istniejących na początku roku podatkowego, pomniejszoną o wartość zobowiązań z tego okresu. W drugiej kolejności tę kwotę netto mnoży się przez średnie oprocentowanie obligacji skarbowych z roku poprzedzającego dany rok podatkowy. W ten sposób otrzymany wynik stanowi fikcyjny dochód, który podlega opodatkowaniu stawką 15%.

32 Różnica pomiędzy tymi dwoma systemami dotyczy w szczególności metody obliczania podstawy opodatkowania, a także sposobów poboru tego podatku, przy czym nominalna stawka podatku w ramach tych dwóch systemów jest taka sama.

33 W odniesieniu do kwestii, czy uregulowanie prawne państwa członkowskiego takie jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym stanowi ograniczenie w swobodnym przepływie kapitału, należy ustalić, czy takie odmienne traktowanie w zakresie opodatkowania dywidend wypłacanych funduszom emerytalnym, w zależności od tego, czy są one rezydentami, czy też nie, prowadzi do niekorzystnego traktowania funduszy niebędących rezydentami w stosunku do funduszy będących rezydentami.

34 Do sądu odsyłającego, który ma wyłączną kompetencję do dokładnego rozpatrzenia przedstawionych mu okoliczności faktycznych sprawy, należy zbadanie, czy w odniesieniu do rozpatrywanych w tej sprawie dywidend stosowanie do skarżącego w postępowaniu głównym podatku pobranego u źródła w wysokości 15% przewidzianego przez dwustronną umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania prowadzi do tego, że skarżący ów ostatecznie ponosi większe obciążenie podatkowe w Szwecji niż obciążenie ponoszone przez fundusze emerytalne będące rezydentami w odniesieniu do dywidend o takim samym charakterze (zob. podobnie wyrok z dnia 17 września 2015 r., Miljoen i in., C-10/14, C-14/14 i C-17/14, EU:C:2015:608, pkt 48).

35 W tym względzie rządy szwedzki i niemiecki zauważyły, że ocenę taką należy przeprowadzić dla okresu obejmującego kilka lat, który odpowiadałby cyklowi koniunktury, co pozwoliłoby wykazać zdaniem wspomnianych rządów, że opodatkowanie tych dywidend na podstawie jednej bądź drugiej metody prowadzi do tego samego skutku po zakończeniu danego cyklu koniunktury.

36 W związku z tym należy ustalić, czy sąd odsyłający powinien dokonać oceny w zakresie ewentualnego niekorzystnego traktowania dywidend wypłacanych funduszom emerytalnym niebędącym rezydentami dla okresu obejmującego kilka lat, badanych łącznie, tak jak zalecają wspomniane rządy, czy też ocena taka powinna zostać przeprowadzona w skali roku, dla każdego roku zaskarżonego okresu, tak jak wskazuje Komisja.

37 Należy zauważyć, po pierwsze, że o ile zdaniem rządu szwedzkiego metoda opodatkowania ryczałtowego ma na celu objęcie jednolitym podatkiem bezpośrednich i pośrednich oszczędności oraz wyrównanie opodatkowania w czasie, o tyle z akt sprawy przedstawionych Trybunałowi wynika, że podatek od dochodów kapitałowych, któremu podlegają fundusze emerytalne będące rezydentami, oblicza się w skali roku. Trybunał orzekł już, że okresem istotnym dla porównania obciążeń podatkowych nałożonych na dywidendy wypłacane rezydentom i nierezydentom jest okres brany pod uwagę wobec dywidend wypłacanych rezydentom (zob. podobnie wyrok z dnia 17 września 2015 r., Miljoen i in., C-10/14, C-14/14 i C-17/14, EU:C:2015:608, pkt 51).

38 Po drugie, w odniesieniu do swobody prowadzenia działalności gospodarczej Trybunał orzekł, iż nawet przy założeniu, że system podatkowy danego państwa członkowskiego jest częściej korzystny dla podatników będących nierezydentami, to w dalszym ciągu w przypadkach, gdy system ten okazuje się dla tych podatników niekorzystny, prowadzi on do nierównego traktowania w porównaniu z podatnikami będącymi rezydentami oraz stwarza tym samym przeszkodę dla swobody podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej (zob. podobnie wyroki: z dnia 14 grudnia 2000 r., AMID, C-141/99, EU:C:2000:696, pkt 27; z dnia 22 marca 2007 r., Talotta, C-383/05, EU:C:2007:181, pkt 31). Podobnie Trybunał orzekł już, iż okoliczność, że uregulowanie krajowe stawia nierezydentów w mniej korzystnej sytuacji, nie może zostać zrekompensowana przez fakt, że w innych sytuacjach to samo uregulowanie traktuje nierezydentów w ten sam sposób co rezydentów (wyrok z dnia 18 lipca 2007 r., Lakebrink i Peters-Lakebrink, C-182/06, EU:C:2007:452, pkt 23).

39 Z wykładni takiej wynika, że ewentualne niekorzystne traktowanie dywidend wypłacanych funduszom emerytalnym niebędącym rezydentami w danym roku podatkowym nie może zostać zrekompensowane możliwym korzystnym traktowaniem tych funduszy w ciągu innych lat podatkowych.

40 W każdym razie, jak zauważyła Komisja, a rząd szwedzki nie zakwestionował jej twierdzenia, mające zastosowanie przepisy prawa nie przewidują mechanizmu pozwalającego zagwarantować, że obciążenie podatkowe nakładane na dywidendy krajowe otrzymane przez fundusze emerytalne będące rezydentami będzie takie samo jak to nakładane na dywidendy o tym samym charakterze otrzymywane przez fundusze emerytalne niebędące rezydentami.

41 Wynika z tego, że ocena istnienia ewentualnego niekorzystnego traktowania dywidend wypłacanych funduszom emerytalnym niebędącym rezydentami powinna zostać dokonana oddzielnie za każdy rok podatkowy.

42 Otóż, jak sam przyznał rząd szwedzki w pkt 48 swoich uwag na piśmie, w latach, w których oprocentowanie rzeczywiste akcji jest wyższe niż oprocentowanie ryczałtowe odpowiadające oprocentowaniu obligacji skarbowych, jak byłoby, w szczególności w obecnej sytuacji na rynku dla funduszu emerytalnego niebędącego rezydentem korzystne jest zapłacenie – zamiast podatku od dywidend – podatku dochodowego, takiego jak ten nakładany na fundusze emerytalne będące rezydentami.

43 Opinię tę co do zasady podziela sąd odsyłający, który wyjaśnia, że w odniesieniu do metody obliczania podstawy podatku od dochodów kapitałowych wynik opodatkowania może być korzystniejszy w niektórych latach dla akcjonariuszy (udziałowców) będących rezydentami, a w innych latach korzystniejszy dla akcjonariuszy (udziałowców) niebędących rezydentami.

44 Skoro odmienne traktowanie wynikające z przepisów podatkowych państwa członkowskiego takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym w odniesieniu do opodatkowania dywidend wypłacanych funduszom emerytalnym będącym rezydentami i opodatkowania dywidend o tym samym charakterze wypłacanych funduszom emerytalnym niebędącym rezydentami może prowadzić do tego, że te ostatnie fundusze ponoszą większe obciążenia podatkowe od dywidend niż obciążenia ponoszone przez fundusze emerytalne będące rezydentami, takie odmienne traktowanie może zniechęcać owe fundusze emerytalne niebędące rezydentami do inwestowania w tym państwie członkowskim, a w konsekwencji stanowi ograniczenie w swobodnym przepływie kapitału, zakazane co do zasady przez art. 63 TFUE.

45 Zgodnie z art. 65 ust. 1 lit. a) TFUE art. 63 TFUE nie narusza jednak prawa państw członkowskich do stosowania odpowiednich przepisów ich prawa podatkowego traktujących odmiennie podatników, którzy nie znajdują się w takiej samej sytuacji ze względu na miejsce zamieszkania lub siedziby bądź inwestowania kapitału.

46 Przytoczone postanowienie, jako odstępstwo od podstawowej zasady swobodnego przepływu kapitału, należy interpretować ściśle. Dlatego też nie można go interpretować w ten sposób, że wszelkie przepisy podatkowe przewidujące odmienne traktowanie podatników ze względu na miejsce ich zamieszkania lub siedziby bądź państwo członkowskie inwestowania ich kapitału są automatycznie zgodne z traktatem FUE. W rzeczywistości bowiem wyjątek przewidziany w art. 65 ust. 1 lit. a) TFUE sam jest ograniczony przez ust. 3 tego artykułu, który stanowi, że środki krajowe określone w ust. 1 tego artykułu „nie powinny stanowić arbitralnej dyskryminacji ani ukrytego ograniczenia w swobodnym przepływie kapitału i płatności w rozumieniu art. 63 [TFUE]” (zob. wyrok z dnia 10 kwietnia 2014 r., Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, pkt 55, 56 i przytoczone tam orzecznictwo).

47 Odmienne traktowanie, jakie dopuszcza art. 65 ust. 1 lit. a) TFUE, należy więc odróżniać od dyskryminacji zakazanej przez art. 65 ust. 3 TFUE. Z orzecznictwa Trybunału wynika jednak, że aby krajowe przepisy podatkowe takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym mogły zostać uznane za zgodne z postanowieniami traktatu dotyczącymi swobodnego przepływu kapitału, przewidziane przez nie odmienne traktowanie winno dotyczyć sytuacji, które nie są obiektywnie porównywalne, bądź winno być uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego (zob. wyrok z dnia 10 maja 2012 r., Santander Asset Management SGIIC i in., od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo).

48 Należy przypomnieć, że istnienie porównywalnego charakteru sytuacji transgranicznej i sytuacji wewnętrznej należy badać z uwzględnieniem celu realizowanego przez rozpatrywane przepisy krajowe (wyrok z dnia 8 listopada 2012 r., Komisja/Finlandia, C-342/10, EU:C:2012:688, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo), a także przedmiotu i treści tych przepisów (zob. wyrok z dnia 10 maja 2012 r., Komisja/Estonia, C-39/10, EU:C:2012:282, pkt 51).

49 Ponadto przy ocenie, czy wynikająca z rozpatrywanych przepisów prawnych różnica w traktowaniu odzwierciedla obiektywnie istniejącą różnicę sytuacji, można brać pod uwagę tylko ustanowione w tych przepisach właściwe kryteria rozróżniające (wyrok z dnia 10 maja 2012 r., Santander Asset Management SGIIC i in., od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, pkt 28).

50 W niniejszym przypadku, jak wskazano w pkt 29 niniejszego wyroku, rozpatrywane w postępowaniu głównym uregulowanie ustanawia kryterium rozróżniające oparte na miejscu siedziby funduszu emerytalnego otrzymującego dywidendy poprzez opodatkowanie dywidend otrzymanych przez fundusze emerytalne niebędące rezydentami podatkiem u źródła, a tych otrzymanych przez fundusze emerytalne będące rezydentami – podatkiem od dochodów kapitałowych.

51 Należy zatem zbadać, czy w świetle celu, a także przedmiotu i treści uregulowania rozpatrywanego w postępowaniu głównym fundusze emerytalne będące rezydentami oraz fundusze emerytalne niebędące rezydentami znajdują się w porównywalnej sytuacji.

52 W tym względzie należy zaznaczyć, że podatek nakładany na fundusze emerytalne będące rezydentami ma inny cel niż podatek, któremu podlegają fundusze emerytalne niebędące rezydentami. Zatem podczas gdy pierwsze fundusze podlegają opodatkowaniu od całości swoich dochodów, obliczanych na podstawie ich aktywów pomniejszonych o ich zobowiązania, do których stosuje się zryczałtowaną stopę rentowności oprocentowania, niezależnie od rzeczywistego pobrania dywidend w danym roku podatkowym, drugie fundusze podlegają opodatkowaniu od dywidend otrzymanych w Szwecji w tymże roku.

53 Otóż w ramach systemu emerytalnego, którego częścią są fundusze emerytalne, uregulowanie prawa krajowego dotyczące opodatkowania wspomnianych funduszy ma na celu wprowadzenie opodatkowania neutralnego i niezależnego od koniunktury różnego rodzaju aktywów oraz wszelkich rozpatrywanych form oszczędności emerytalnych.

54 Dla osiągnięcia takiego celu całość aktywów funduszu emerytalnego będącego rezydentem podlega rocznemu opodatkowaniu ryczałtowemu, który odzwierciedla zysk z tych aktywów, niezależnie od uzyskania dochodu z owych aktywów, a w szczególności od pobrania dywidend.

55 Taki podatek od dochodów funduszy emerytalnych będących rezydentami jest nakładany przez Królestwo Szwecji, będące państwem rezydencji tych funduszy emerytalnych, które dysponuje z tego względu kompetencją podatkową w zakresie wszystkich dochodów tych funduszy.

56 Natomiast w odniesieniu do funduszy emerytalnych niebędących rezydentami w Szwecji, zgodnie z dwustronną umową o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartą z Królestwem Niderlandów, owo państwo członkowskie posiada jedynie kompetencję podatkową w zakresie opodatkowania dochodów uzyskanych ze znajdujących się w Szwecji aktywów tych funduszy. Królestwo Szwecji opodatkowuje zatem dywidendy otrzymane przez fundusze emerytalne niebędące rezydentami jako państwo źródła dywidend.

57 Skoro na mocy tej umowy Królestwo Szwecji nie dysponuje kompetencją w zakresie opodatkowania aktywów funduszu emerytalnego niebędącego rezydentem, takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, znajdujących się na jego terytorium, samo posiadanie aktywów w Szwecji nie może natomiast prowadzić do opodatkowania w tym państwie członkowskim.

58 Z powodu ograniczonej kompetencji podatkowej Królestwa Szwecji w odniesieniu do funduszy emerytalnych niebędących rezydentami to państwo członkowskie nie może zatem opodatkować całości aktywów tych funduszy emerytalnych.

59 W tej sytuacji cel realizowany przez uregulowanie krajowe rozpatrywane w postępowaniu głównym polegający na zastosowaniu opodatkowania neutralnego i niezależnego od koniunktury różnego rodzaju aktywów oraz wszelkich rozpatrywanych form oszczędności emerytalnych, który zakłada, że fundusze emerytalne są opodatkowane od całości ich aktywów, nie może zostać osiągnięty w odniesieniu do funduszy emerytalnych niebędących rezydentami.

60 Cel ten, który zakłada również, że fundusze emerytalne są opodatkowane w skali roku i niezależnie od tego, czy dywidendy zostały wypłacone, nie może także zostać osiągnięty poprzez opodatkowanie dywidend otrzymanych przez fundusze emerytalne niebędące rezydentami zgodnie z metodą ryczałtową, opierając się przy obliczaniu należnego podatku na wartości aktywów bazowych, ponieważ, jak zostało wskazane w pkt 56–58 niniejszego wyroku, fundusze emerytalne niebędące rezydentami mogą w każdym razie zostać opodatkowane jedynie wtedy, gdy dywidendy zostaną im wypłacone.

61 Ponadto, jak zasadniczo zauważył rzecznik generalny w pkt 32 i 33 swojej opinii, neutralność podatku pod względem formy inwestowania, do której dąży rozpatrywane w postępowaniu głównym uregulowanie, zakłada opodatkowanie całości zainwestowanego kapitału podatnika, bez względu na skład jego portfela inwestycyjnego.

62 Cel taki nie może zostać osiągnięty w przypadku funduszu emerytalnego niebędącego rezydentem, podlegającego w Szwecji podatkowi jedynie od jego dochodów mających swoje źródło w tym państwie członkowskim.

63 Należy zatem uznać, że w świetle celu realizowanego przez uregulowanie krajowe oraz jego przedmiotu i treści fundusz emerytalny niebędący rezydentem nie znajduje się w sytuacji porównywalnej do tej, w której znajduje się fundusz emerytalny będący rezydentem.

64 Mając powyższe na uwadze, warto ponadto przypomnieć, iż o ile stosowanie wobec funduszy emerytalnych będących rezydentami i tych niebędących rezydentami dwóch różnych sposobów opodatkowania jest w niniejszej sprawie uzasadnione odmienną sytuacją między tymi dwiema kategoriami podatników, o tyle Trybunał orzekł już, że jeżeli chodzi o koszty uzyskania przychodu bezpośrednio związane z działalnością, z tytułu której osiągnięte zostały dochody podlegające opodatkowaniu w danym państwie członkowskim, rezydenci i nierezydenci tego państwa znajdują się w porównywalnej sytuacji (wyrok z dnia 17 września 2015 r., Miljoen i in., C-10/14, C-14/14 i C-17/14, EU:C:2015:608, pkt 57).

65 Do sądu odsyłającego należy zatem zbadanie, czy metoda opodatkowania mająca zastosowanie do funduszy emerytalnych będących rezydentami pozwala – przez obliczanie podstawy opodatkowania wspomnianych funduszy i w szczególności przez uwzględnianie ich zobowiązań przy obliczaniu podstawy kapitałowej – uwzględnić ewentualne koszty uzyskania przychodu bezpośrednio związane z otrzymaniem dywidend, jak PMT wydaje się utrzymywać. W takim wypadku należałoby dopuścić uwzględnienie takich kosztów także w stosunku do funduszy emerytalnych niebędących rezydentami.

66 Biorąc pod uwagę całość powyższych rozważań, na pytanie prejudycjalne należy odpowiedzieć, iż art. 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że:

— nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, na mocy którego dywidendy wypłacane przez spółkę będącą rezydentem podlegają opodatkowaniu u źródła, gdy dywidendy te zostają wypłacone na rzecz funduszu emerytalnego niebędącego rezydentem, a gdy dywidendy te zostają wypłacone na rzecz funduszu emerytalnego będącego rezydentem, podlegają one opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem obliczanym na podstawie fikcyjnego dochodu, które to opodatkowanie w założeniu ostatecznie ma odpowiadać opodatkowaniu całości dochodów kapitałowych zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;

— stoi on jednak na przeszkodzie temu, aby pobierające dywidendy fundusze emerytalne niebędące rezydentami nie mogły uwzględniać ewentualnych kosztów uzyskania przychodu bezpośrednio związanych z otrzymaniem dywidend, jeżeli metoda obliczania podstawy opodatkowania funduszy emerytalnych będących rezydentami przewiduje takie uwzględnienie, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie kosztów

67 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba), orzeka, co następuje:

Artykuł 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że:

— **nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, na mocy którego dywidendy wypłacane przez spółkę będącą rezydentem podlegają opodatkowaniu u źródła, gdy dywidendy te zostają wypłacone na rzecz funduszu emerytalnego niebędącego rezydentem, a gdy dywidendy te zostają wypłacone na rzecz funduszu emerytalnego będącego rezydentem, podlegają one opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem obliczanym na podstawie fikcyjnego dochodu, które to opodatkowanie w założeniu ostatecznie ma odpowiadać opodatkowaniu całości dochodów kapitałowych zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;**

— **stoi on jednak na przeszkodzie temu, aby pobierające dywidendy fundusze emerytalne niebędące rezydentami nie mogły uwzględniać ewentualnych kosztów uzyskania przychodu bezpośrednio związanych z otrzymaniem dywidend, jeżeli metoda obliczania podstawy opodatkowania funduszy emerytalnych będących rezydentami przewiduje takie uwzględnienie, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego.**

Podpisy